

Projekti Assess@Learning infoleht

Võimestage õpilasi digitaalse kujundava hindamise abil

6. väljaanne | veebruar 2023

Tere tulemast projekti Assess@Learning infolehe sarja viimasesse numbrisse! Kõik meie varasemad infolehed ja artiklid leiате leheküljelt **Uudised ja artiklid**. Eelmistes numbrites on huvitavaid ideid kujundava hindamise kohta: kuidas käsitletakse kujundavat hindamist eri riikides, kuidas luua tõhusaks hindamiseks küsimusi, mil moel toetada kujundavat hindamist koolijuhina ja palju muud.

Kuigi kujundav hindamine võib võimestada nii õpetajaid kui ka õpilasi, ei ole seda õpivormi koolides endiselt laialdaselt kasutusele võetud ja isegi kui see on kasutusele võetud, saab selle tõhusaks rakendamiseks rohkem tuge pakkuda. Lisaks ei ole täielikult ära kasutatud digivahendite potentsiaali kujundava hindamise toetamisel.

Kuidas saavad õpetajad oma klassiruumis tõhusalt rakendada digitaalset kujundavat hindamist (DKH)? Kuidas saame õpetajaid selles protsessis toetada?

Need on mõned küsimused, mida on käsitletud projekti Assess@Learning hariduspoliitika uuringus alates selle algatamisest 2019. aastal.

Selles projektis tehti kvantitatiivset ja kvalitatiivset uurimistööd. Kvantitatiivse valdkonna jaoks töötati projekti raames välja süsteemne veebipõhine DKH tööriistakomplekt. Selle komplekti eesmärk oli pakkuda ideid, mis innustaksid õpetajaid DKHd proovima, ning teavet koolijuhtidele, õpilastele, poliitikakujundajatele ja vanematele/eestkostjatele, et teadvustada neile, kuidas nemad saaksid toetada DKH rakendamist. Projektis uuriti, kas tööriistakomplekt avaldab mõju õpetajate, koolijuhtide ja õpilaste teadmistele, hoiakutele ning tavadele seoses DKHga.

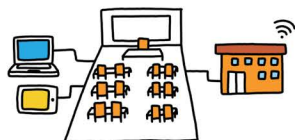
KUIDAS MA SAAN EDENDADA OMA KOOLIS DIGITAALSET KUJUNDAVAT HINDAMIST?

LASKE ÕPILASTEL
KONTROLLIDA
OMA ÕPPETÖÖD

LOOGE ÜHINE ARUSAAM JA VISIOON ...

Digitaaalse kujundava hindamise eesmärk on mõista õpilaste õpivajadusi, et aidata neil oma õpet paremini juhtida.

TAGAGE KOOLIS VAJALIK TARISTU

Tagage ligipääs arvutitele, kvaliteetsele internetiühendusele ja IKT-toele.

KAASAKE VANEMAIK

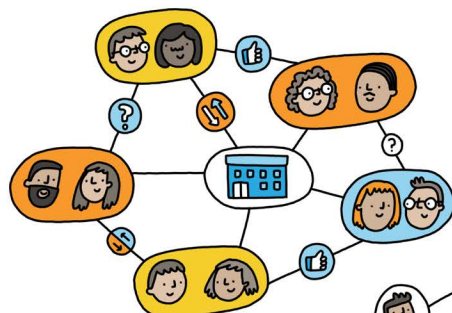
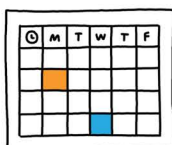
Selgitage vanematele digitaalse kujundava hindamise eeliseid ja arutage nende rolli selles.

PAKKUGE OHUTUT VEEBIKESKKONDA

Andke ajakohaseid juhiseid ohutu internetikasutuse kohta.

- AEG DIGITAALSE KUJUNDAVA HINDAMISE TÄRVIS
- ÕPETAJATE DIGITAALSE KUJUNDAVA HINDAMISE ALANE KOOSTÖÖ

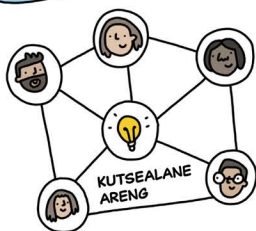

LOOGE KOOLIS REFLEKTEERIMIS- JA ÕPIKULTUUR

Looge kõigi sidusrühmade vahel mõttevahetus- ja tagasisidekultuur.

ANDKE ÕPETAJATELE PIISAVALT AEGA

Andke õpetajatele aega oma teadmisi jagada ja valmistada tunde ette digitaalse kujundava hindamise vaimus.

KUTSEALANE ARENG

JUHENDAGE, KOOLITAGE JA TOETAGE

Looge võimalused õpetajate koostööks.

Kvalitatiivses osas edendas projekt hariduse sidusrühmade arutelu ja teabevahetust DKH-teemaliste töötubade kaudu, mida nimetatakse dialoogilaboriteks. Viies riigis toimus kokku 25 dialoogilaborit. Neist kümme olid õpilaste dialoogilaborid, kus üksnes õpilased arutasid ja jagasid oma vaateid DKH ning üldiselt õppimise ja hindamise kohta. Dialoogilaborid võimaldasid projekti osalistel uurida, milline on DKH sotsiaalne mõju õpilastele ja mida arvavad hariduse sidusrühmad DKHst nende enda kontekstis.

Aruande, milles käsitletakse DKH sotsiaalset mõju õpilastele ja katsetuse tulemusi, leiate leheküljelt [Projekti tulemused](#). Projekti tööriistakomplekti katsetuse ja dialoogilaborite tulemusi esitleti 6., 8. ja 10. veebruaril 2023 peetud lõppkonverentsil, mis koosnes kolmest veebiseminarist.

Projekti A@L tööriistakomplekt on nüüd saadaval avatud õppematerjalina

Tööriistakomplekt on nüüd avalikult saadaval ja sellega saab tutvuda [tööriistakomplekti leheküljel](#). See on saadaval inglise, eesti, soome, kreeka, portugali ja hispaania keeles. Tööriistakomplekt on saadaval ka avatud õppematerjalide (OER) pakettina. Saate alla laadida kõik tööriistakomplekti lehed, infograafika ja failid ühe komplektina. Niikaua kui te meie projektile viitate, saate tööriistakomplekti üles laadida veebisaidile, näiteks kooli kodulehele. Kui teil on tööriistakomplekti kohta tagasisidet, siis palun jagage seda meiega aadressil antoine.bilgin@eun.org

DKH edasised arengusuunad

Intervjuu Hermione Karagianniga

Milline projekti A@L väliuuringute tulemus on teie meelest kõige huvitavam?

Vastavalt projekti metoodikale pakuti projekti A@L DKH tööriistakomplekti osalevatele koolidele tasuta ja vabatahtlikkuse alusel, ilma kasutamishõuete või -juhusteta. Seega said katserühma koolijuhid ja õpetajad tööriistakomplektiga vabalt tutvuda ning kasutada seda koos õpilastega, kui nad pidasid seda oma igapäevatoos asjakohaseks.

Veelgi enam, valimisse valiti juhuvaliku alusel sõltumatud kustutada tavalised riigikoolid ega seatud mingeid tingimusi õpetajate oskustele, näiteks ei nõutud digipedagoogika pädevust. Selles uuringu kontekstis väärib märkimist projekti tulemus, mille järgi mõtlevad õpetajad DKHst väga positiivselt, kuid sellest hoolimata ei kasutanud nad DKHd oma õpilastega kuigi palju.

Samal ajal võib esile tuua uuringu kaks statistiliselt olulist tulemust, mille kohaselt parandas DKH tööriistakomplekt selgelt õpetajate teadmisi kujundavast hindamisest, kuid ei mõjutanud koolijuhtide teadlikkust eri hindamisviisidest ja -rollidest.

Need leiud võivad osutada vajadusele suurendada teadlikkust ning propageerida koolides sobivat mõtteviisi ja luua õiged tingimused, sealhulgas piisav aeg ja taristu, ning vajadusele pakkuda õpetajatele koolitust, juhendamist ja tuge, et nad saaksid kujundava hindamise oma töösse lõimida ja oskaksid kasutada seotud digitoööriistu. Väärib märkimist, et nimetatud vajadused ja nõue täita need hariduspoliitika tasandil ilmnesid ka projekti samaaegse kvalitatiivse uuringu käigus, mis tehti 15 riikliku dialoogilabori ja 10 õpilaste dialoogilabori sarja kaudu, mis korraldati viies partnerriigis 2021. aasta märtsist 2022. aasta novembrini.

Mida saavad koolijuhid ja poliitikakujundajad teha, et julgustada õpetajaid koolis DKHd proovima?

- » Pöörake tähelepanu sellele, et DKH jaoks on vaja planeerida aega nii õpetajatele (kavandamine, rakendamine, tagasiside jne) kui ka õpilastele (väljundite koostamine, tööde esitamise tähtajad jne); samuti tuleks tegeleda probleemidega, mis on seotud digivahendite haldamisega ja nende õppetöösse lõimimisega, ning pakkuda vastavat koolitust, stiimuleid ja tuge.
- » Hoolitsege selle eest, et teie koolis oleks sobiv tehnoloogiline taristu, ja tagage juurdepääs sellele.

Praegu töötab ta Patruse ülikoolis ja tegutseb CTI teaduskoordinaatorina, aidates rakendada Euroopa hariduspoliitika katsetamise projekti Assess@Learning Kreekas digitaalse kujundava hindamise valdkonnas. Tema huvid on seotud haridusuuringutega ning sellega, kuidas lõimida digiuuendusi igapäevaellu ning õppe- ja õpiprotsessi. Ta on koordineerinud enam kui 20 Euroopa projekti ja uuringut (või osalenud nendes), sealhulgas kolme suurt Euroopa hariduspoliitika uuringut, uuenduslike tehnoloogiate ja digipedagoogika valdkonnas.

- » Pakkuge õpetajatele DKH-koolitust.
- » Pakkuge hea DKH stsenaariumi kujundamiseks vajalikku õpiraamistikku, spetsiaalseid didaktilisi juhiseid ja sobivaid tööriistu.
- » Julgustage õpetajaid, kellel on digitaalne kirjaoskus ja teoreetilised teadmised tänapäevaste õpetamisviiside kohta, jagama oma kolleegidega häid tavasid.
- » Esitage õpilasele antav üldhinnang kirjeldaval viisil, kuna kokkuvõtliku ehk numbrilise hindamisega seotud stress ja vanemate kultuur takistavad sageli õpetajatel DKH-le keskendumast.
- » Hõlbustage sagedast arvamuste ja heade tavade vahetamist kooli õpetajate vahel, sest see võib luua konteksti, mis aitab edendada DKH-põhise õppe juhtimise kollektiivset kultuuri.
- » Korraldage kooli õpetajate koosolekuid dialoogilaborite vormis, kuhu saab kutsuda eksperte, et arendada koos DKH toetamiseks vajalikku teooriaraamistikku, kavandada ühiselt DKH tegevuste lõimimist kooli igapäevatöösse, laiendada häid tavasid, propageerida DKH mõtteviisi, mõista kujundava hindamise eeliseid, viia huvi üle õpetamiselt õppimisele, rikastada õpieesmärke valdkondadevaheliste oskustega jne.
- » Julgustage õpetajaid leidma võimalust katsetada DKHd enne, kui nad otsustavad seda oma tundides kasutada. Seda võib teha näiteks kooli loodud õppekavaülest tegevuste raames, kus saab kasutada kujundava hindamise ja enesehindamise mõisteid individuaalsel ja rühma tasandil, ilma et õpilased muretseksid hinnete pärast.

Mida peaks teie arvates tulevastes DKH-teemalistes projektides ja uuringutes uurima?

Mis ulatuses (D)KHd haridus- ja koolikogukondades tavaliselt käsitletakse? Milliseid teadmisi, tuge ja stiimuleid tuleks koolijuhtidele, õpetajatele, vanematele ning õpilastele anda, et saavutada ja säilitada kollektiivne DKH-kultuur? Milliseid vajalikke teadmisi ja tuge tuleks anda õpetajatele, et nad saaksid DKHd oma klassiruumis tõhusalt kasutada? Millised on praktilised piirangud ja kuidas neid kõrvaldada? Millised tegurid määravad DKH didaktilise sekkumise edukuse? Need on mõned küsimused, millele võiks tulevastes uuringutes vastata.

DKH edasised arengusuunad Intervjuu Janet Looneyga

Kuidas saavad digivahendid toetada kujundavat hindamist üldiselt?

Kuigi alati on oluline rõhutada, et DKH tõhusus sõltub õpetajate üldistest hindamisoskustest, peavad õpetajad analüüsima eri võimalusi ja kaaluma, kas koguda teavet õpilaste teadmiste kohta digivahendite või isikliku suhtluse kaudu.

Mõned digitoetatud kujundava hindamise eelised on järgmised:

- » kiire tagasiside ja järgmiste sammude kavandamine sobival raskusastmel õppimiseks (veebiviktoriinid, õppemängud jne);
- » klassiruumi küsitlemise tööriistad, mille abil saab kontrollida õppijate arusaamist reaalajas;
- » veebiplatvormid, mis võimaldavad õppijatel projekti raames koostööd teha ning oma tööd ühiselt hinnata ja täiustada;
- » mobiilsed tööriistad, mis toetavad õppimise hindamist igal ajal ja igal pool;
- » veebiplatvormid, kus peab lahendama keerulisi ja ebamääraseid probleeme, pakuvad õpilastele proovilepanekuvõimalusi ja toetavad ühist probleemide lahendamist väikestes rühmades või paljude mängijatega võrgukeskkonnas; vastastikune kujundav hindamine on lõimitud probleemilahendusprotsessi;
- » juurdepääs ressurssidele ja veebinäidistele, mis toetavad individuaalseid õpivõimalusi;
- » digitaalsed tulemustabelid, mis jälgivad õpilaste edusamme ajas;
- » haridusandmete kogumine (või hankimine), et paremini mõista õpiprotsesse ja -konteksti ning kasutada neid andmeid õpianalüütika loomiseks, et ennustada õpilaste edusamme ja kohandada õppetööd.

Milline oli teie kogemus digitaalse kujundava hindamise kirjanduse ülevaate koostamisel projekti A@L jaoks?

[Kirjanduse ülevaate](#) koostamine oli keeruline, kuid huvitav. Digitaalset kujundavat hindamist on Euroopas endiselt vähe uuritud. Teisest küljest on Taiwanis ja vähemal määral ka Ameerika Ühendriikides tehtud palju häid väiksemahulisi uuringuid, milles käsitletakse eri lähenemisviise, kuidas kujundavat hindamist digitööriistade abil toetada. Need uuringud illustreerivad võimalusi, kuidas lõimida digivahendid õpivesmärke toetamisse.

Janet Looney on Pariisis asuva Euroopa haridus- ja sotsiaalpoliitika instituudi direktor ning ajakirja European Journal of Education kaastoimetaja.

Ülevaates käsitletud uuringutes rõhutatakse ka seda, kui tähtis on see, et õpetajad oskaksid kasutada ja kohendada kaubanduslikke valmistehnoloogiaid nõnda, et need toetaksid konkreetseid õpi- ja hindamisesmärke. Samuti tuleb käsitleda sobivaid võimalusi õpetajate harimiseks ja koolitamiseks, tehnilisele toele juurdepääsu parandamiseks, digiseadmete ja -sisu taskukohasust ning muid probleeme.

Projekti A@L tulemused viitavad sellele, et paljud õpetajad tunnevad kujundavat hindamist ja digivahendeid hästi, kuid nad ei kasuta neid oma klassiruumis kuigi sageli. Mis takistab DKH rakendamist?

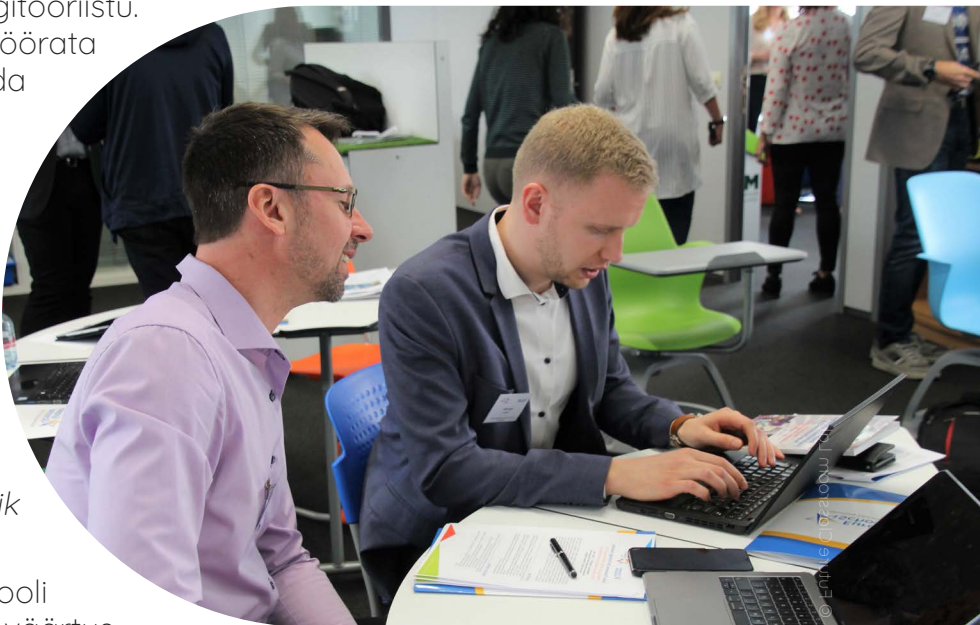
Põhjuseid, miks õpetajad ei loo kujundava hindamisvõimalustega tunnikavu või ei kasuta digivahendeid, võib olla mitu:

- » Kujundava hindamise mõistetele ja meetoditele pööratakse õpetajahariduses või täiendkoolituses liiga vähe tähelepanu. Samuti ei rõhutata piisavalt seda, kuidas võivad eri digivahendid tõhusat kujundavat hindamist toetada.
- » Kuigi õpetajad ütlevad, et nad tunnevad kujundava hindamise põhimõtteid väga hästi, ei pruugi nad küsida ega saada tagasisidet selle kohta, kas ja kuidas nad seda oma töösse lõimivad. Õpetajad, juhendajad ja õpilased saavad omavahel jagada, mis töötab hästi ning kus saaks õpetajate tööd parendada.
- » Tõhus kujundav hindamine ja DKH võivad nõuda muutusi õpetajate mõtteviisis ja tavades. Selline suur muutus nõuab toetust. Samuti peavad õpetajad suutma leida, millised tavad neile kõige paremini sobivad, ja aja jooksul täiendama oma teadmisi uute meetoditega.
- » Pärast COVID-19 pandeemia aegset ulatuslikku koolide sulgemist ja distantsõpet võivad õpetajad soovida vältida digitööriistu. Rohkem tähelepanu võiks pöörata sellele, kuidas tasakaalustada näost näkku ja digisuhtlust. Arvestades projekti A@L uuringu tegemise aega, võis see olla üks tegureid.

Kuidas saaksid poliitikakujundajad digitaalset kujundavat hindamist toetada?

Allpool on toodud mittetäielik poliitikasoovituste loend:

- » Teavitada, milline on kogu kooli hõlmavate lähenemisviiside väärtus muutuste juhtimisel. Samuti on oluline tagada, et koolijuhtidel ja õpetajatel oleksid (D)KH lõimimiseks vabad käed.
- » Propageerida selliseid Euroopa diagnostikavahendeid nagu [SELFIE õpilastele](#) ja [SELFIE õpetajatele](#), mille abil saaks kindlaks teha valdkonnad, milles on vaja digitehnoloogia, sealhulgas DKH kasutamist edendada.
- » Teavitada, kuidas aitab kujundav hindamine teha kindlaks õpilaste vajadused ja neile reageerida. See on eriti tähtis seepärast, et pandeemia haripunktis jäi osa õpilasi õppetöös teistest maha.
- » Koolidele sõna kustutada tagada õppevahendid ja ekspertide tugi, et aidata uusi lähenemisviise õpetada, õppida ja hinnata. Ülikoolid, haridusministeeriumid, õpetajate

võrgustikud, hariduskonsultandid või erialaorganisatsioonid saavad vastavalt oma rollidele ja suutlikkusele pakkuda koolidele ja õpetajatele tuge uute lähenemisviiside lõimimisel ning uute materjalide väljatöötamisel.

- » Kustutada toetada õpetajate suutlikkuse suurendamist pideva kutsealase arengu, koolivõrgustike ja erialaste õpikogukondade kaudu. Tõhusad võivad olla nii isiklikud kui ka veebipõhised võimalused. Oluline on töötada välja tõhusa DKH tegevusuuringud, sealhulgas koostöös ülikoolide teadlastega.
- » Kustutada anda õpilastele ja õpetajatele võimalus jagada oma DKHga seotud kogemusi ja edusamme, mis võib pakkuda olulist teavet DKH rakendamise ja eri lähenemisviiside tõhususe kohta klassiruumi tasandil.
- » Kustutada tagada piisavad vahendid ning vaadata üle hankepoliitika, et koolid suudaksid omandada ja hooldada DKHks sobivat IKTd.
- » Kustutada hoolitseda selle eest, et kvaliteedi tagamise protsessid ja õpetajate hinnangud rõhutaksid seda, kui vajalik on kujundav hindamine õppetöös.
- » Kustutada toetada tõhusa kujundava hindamise ja DKH uurimis- ja arendustegevust.

Mida peaks teie arvates tulevastes DKH-teemalistes projektides ja uuringutes käsitlema?

Kasulik oleks täiendada projekti A@L mõne põhjalikuma uuringuga selle kohta, kuidas koolid ja õpetajad on tõhusa DKH edukalt oma töösse lõiminud. Milliste probleemidega nad silmitsi seisid? Millisest õpetajahariduse ainekohast täienduskoostisest oli kõige rohkem abi? Millist tuge nad koolilt said? Kas neile pakuti lisavahendeid? Võib-olla kõige olulisem on see, kas ja kuidas on õpetajad muutnud suhtumist kujundava hindamise ja DKH väärtustesse ning millist tuge on nad saanud uute hindamistavade lõimimisel. Koolijuhtide, õpetajate, õpilaste ja nende vanemate seisukohad on olulised, et saada ülevaade sellest, mis on edukates koolides toimunud.

Kasulikud on ka vastastikõppe võimalused poliitikakujundajate, õpetajate ja õpetajakoolitajate seas. Kuigi iga kontekst on erinev – alates poliitikast kuni klassiruumi tasemeni –, võib igaüks õppida oma kaaslaste kogemustest. Vastastikõppe on kasulik ka eneseanalüüsi edendamiseks.

Jälgige meid

Euroopa Komisjoni toetus selle väljaande avaldamisele ei tähenda, et ta on selle sisu heaks kiitnud, vaid see sisaldab üksnes autorite vaateid ning komisjon ei vastuta selle eest, kuidas selle väljaande sisu võidakse kasutada.